

KUSTBON

№ 6   Utgiven av Svenska Folkförbundet.   **16 mars**
Redaktör: N. Blee, Riddaregatan 3, Reval.

Erik P-n i Kustbon.

Kustbons plan har varit att, så långt sig göra låter, under loppet av innervarande år presentera tidningens medarbetare — eller åtminstone en del av dem — för läsekretsen. Det blir icke någon bestämd ordningsföljd, vem som bör stå först eller sist, utan presenteras medarbetare i den tur och ordning uppgifter kunna skaffas.

Denna gång bli vi i tillfälle att presentera en av "Kustbons" trognaste medarbetare, "drömmaren" och idealisten, Erik Peterson. Hans betydelse för "Kustbons" spalter har varit synnerligen stor, isynnerhet under tidningens "ungdomsår." Då han allt sedan frihetskrigets dagar vistats här i landet, har han också själv med egna ögon kunnat följa med utvecklingen. Det har gjort, att han mera än kanske annars lärt älska svenskhetsarbetet här i Est-

land. Hans små dikter — med en underton av vemod — andas av kärlek för det svenska och de små och ringa i världen ävensom för vad fädren i trogen kamp utträttat. Själv lever han under mycket små och fattiga omständigheter. Det har nog gjort sitt till, att han känner så varmt för de sämre lottade i livet. — Herr P. har emellertid icke blott skrivit vers, han har även annars i spalterna då och då deltagit i behandlingen av kulturfrågor m. m. Hans inlägg ha alltid varit sakliga. Det är därför med nöje vi här ovan presentera hans foto.

*Han P., "en ensam", skriver själv följande:

"En grå, kulen novemberdag år 1896 skådade jag för första gången ljuset i ett litet samhälle därhemma i Sverige i närheten av den småländska staden Kalmar vid sundets blå böljor. Att det var en grå, kulen novemberdag är jag övertygad om, ty hela mitt liv har förflutet i ett grått, disigt töcken med endast en och annan liten solglimt, som skyttat fram mellan de mörka, allvarstunga molnen. Men jag klagar icke för det. Med åren har jag lärt mig resignera och, mot ödet, som man säger, kämpa ju själva gudarne förgäves. . .

En drömmare och fantast har jag alltid varit, så långt jag kan minnas tillbaka. Jag tror jag är född sådan. Redan som ung pojke tyckte jag om att sitta för mig själv djupt inne i skogen och lyssna till furornas sus. . . eller nere vid stranden, där mina öron förnummo bruset av österhavets vågor, då de slog mot de småländska berghällarne och skären, under det min själ buren så att säga på fantasiens vingar

svävade bort genom oanade, oändliga rymder utan gräns eller slut — — —

Jag minns hur jag frossade och njöt, under det på detta sätt liksom nya, sagolika världar rullades upp för mitt inre. Jag glömde allt som omgav mig. Jag förlorade kontakten med det timliga och närvarande.

Det var väl under dyglike stunder, i mina första uppväxtår som skalden och diktaren föddes till liv inom mig. Åtminstone var jag rätt ung, då jag hade det nöjet att se min första dikt i tryck — i självaste Barometern i Kalmar. — Jag minns hur jag då drömde och fantiserade om att en dag nå dit upp till tinnarna av parnassens höjder, där endast de få utvalda och gudabenådade dväljas. Jag skulle bli en annan August Strindberg, en Rydberg eller en Werner von Heidenstam. . .

Men med åren, i livets hårda skola, lärde jag mig snart inse, att allt det som jag drömt och fantiserat om i ungdomen och den berusande vårens tid icke var annat än såpbubblor och luftslott, som upplöstes och förintades, så snart de kommo i kontakt med den kalla, nyktra verkligheten. Av allt detta återstår mig nu inte annat än minnet . . . minnet av brustna illusioner och drömmar. . .

Hur mitt liv i övrigt förflutet, har icke något av allmänt intresse, och torde därför icke intressera Kustbons läsare. Det har varit som de flestas, vilka under knappa förhållanden ha att kämpa och sträva för det nödtorftiga uppehållet, ett liv uppfyllt av försakelser, sorger och bekymmer, små fröjdebämnar, skiftande skuggor och dagrar.

Mitt intresse för svenkhetens sak härute i österled har jag försökt lägga i dagen med mina små dikter och övriga bidrag till denna tidning. Det är icke mycket jag kunnat göra, men, som jag skrev en gång förrut, om jag på detta sätt förmått draga ett om aldrig så litet strå till stacken i arbetet för svenkhetens befrämjande härute bland stamförvarnarna i förskingringen så:

„har jag nått mitt mål och fyllt mitt värv och lagt i offerkistan enkans skärv.“
N. B.

Ännu om S. O. V:s årsmöte den 26 februari d. å.

Såsom sist omnämndes, beslöt årsmötet fastställa avgiften för ständigt medlem till minst 25 kronor. Den någon gång förut antagna normen, 100 kronor, för sådana medlemmar, befanns vara för hög. Genom att avgiften sänkts hoppas nu styrelsen, att ett antal personer så småningom anmäla sig till ständiga medlemmar. Inkomna avgifter för ständiga medlemmar kapitaliseras och bilda en fast fond. Endast den årliga räntan får användas till löpande utgifter. Medlemmarna själva ha den fördelen av det ständiga medlemsskapet, att de en gång för alla betala sin avgift och sedan för alltid slippa att betala årliga medlemsavgifter till föreningen.

Frågan om bygdemuséet, som förut något behandlats och även då behandlades, göres till föremål för närmare behandling på nästa styrelsemöte i Reval.

Då våra manliga ungdomar till stor del ha intresse för sjön, föreslog rektor Adalberth, att styrelsen skulle söka vidtaga åtgärder till anordnande av kortare navigationskurser parallellt med Birkas vinterkurser. Det skulle verkligen vara en vinning för Birkas och locka mera manliga elever till skolan. Frågan blir kanske icke så lätt att ordna, men vi borde nog med tiden komma så långt.

Anställandet av en svensk jordbruksinstruktör — rektor Adalberths förslag — befanns även vara av vikt för svenskbygden. Vi hoppas med tiden även få en sådan. Det är till Viks kretsstyrelse man får vända sig i denna fråga.

Bokgåva till de svenska skolorna.

Styrelsen för föreningen Oscar II:s vandringsbibliotek har inköpt 200 ex. „Estlandssvenskarna historia“, utgiven av Jakob Blees, och skänkt böckerna till de estlandssvenska skolorna.

Här uttalas ett varmt tack till vandringsbibliotekets styrelse för den vackra gåvan till våra skolor.

Ormsö.

Härvarande avd. av S. O. V. hade Frihetsdagen d. 24 febr. anordnat fest i Rälby bönehus. Den rymliga lokalen var fullpropad med folk och det ända till bristningsgränsen.

Alla gårdarna i byn såväl som festlokalen voro prydda med Republikens flaggor. Även invändigt var bönehuset smyckat med flaggor och girlander i landets färger, för vilket Rälbyborna, vilka haft det hela om hand, äro värda all heder och tack. (Som ett nota bona kunde anföras, att i de flesta byarna hade de flesta gårdarna hissat landets flagga).

Programmet upptog icke mindre än tre längre föredrag, dessutom kortare anföranden, deklamation, sång av kyrkokören och musik av Rälby musikförening samt av fyrmästaren Wilibert och läraren Westerblom.

Avslutningsvis utbringades utanför bönehuset ett klämmigt, fyrfaldigt hurra för fosterlandet. Glömmas bör ej heller theserveringen, vars rena behållning, över 2000 Emk, anslogs som bidrag till resandat av en minnesstod över i frihetskampen fallna Ormsöbor.

Ett varmt tack till Rälbyborna, som ställt sitt präktiga bönehus till S. O. V:s förfogande och det redan andra gången detta år! Och ett särskilt tack till alla dessa, i Rälby, som haft festanordningen om hand! Samma tack riktas även till andra, som på ett eller annat sätt bidragit till den lyckade festens program!
Deltagare.

Wormsö Kooperativa Handelsförenings årsstämma hölls den 14 febr. i Wormsö kommunalhus. De viktigaste beslut, som fattades, voro följande:

Redogörelsen för 1928 godkändes; renvinsten för verksamhetsåret 1927 på över 1000 kr. (100.000 mk.) fördelas enl. styrelseledamoten J. Berggren's förslag så, att medlemmarna få 10% kapitalränta och 1% återbetalning (köpepremier). Återstoden föres till grund- och reservkapitalen, lönerna för 1928 och övriga utgifter antogs, varvid lönerna bliva procentuella till alla funktionärer; svinexporten diskuterades livligt och styrelsens åtgärder härvidlag godkändes till svinleverantörernas fördel, mot förslag att överlåta exporten åt privata, som endast fick ett par röster; till ledamot i styrelsen återvaldes J. Alros, Hullo Anders; genom röstmajoritet uppdrogs åt styrelsen att även 1928 låta hr. J. Lindkvist få stå kvar som handelsföreståndare; beträffande personer, som ej fullgjort motorbåtsskadeinbetalningen, enades man om, att de få anses som medlemskandidater och behöva ej ånyo erläggas 30 cent inträdesavgift.

Senare rekonstruerades styrelsen på följande sätt: J. Klasson ordf. och prissättare, O. Berggren sek. och J. Alros kassör.

„X“.

Viks landråd (kretsrad) höll sammanträde den 20 febr. På dagordningen stodo bl. andra frågor skattebestämmelser för 1928/29. Skatterna blevo i huvudsak oförändrade förutom den för fiskebåtarna bestämda skatten, som framdeles kommer att upphöra. I flera fall har fiskebåtarnas värde understigit skattebeloppet — ett förhållande som ej kunde få fortsätta. Den tagna åtgärden minskar dock budgeten med c:a 800kr. (80.000 mk.). För att få motsvarande inbesparing ha två ämbetsmannaplatser helt likviderats. Upphävningen av skatten hälsas säkert välkommen av vår stora fiskarebefolkning.

24 febr. 1928. J. Berggren.

Brev från Odensholm.

Som bekant har till Odensholm skänkts en radioapparat av Riksföreningen för svenkhetens bevarande i utlandet, med tillhjälp av vilken undertecknad och andra intresserade haft glädjen åhöra bland annat Svea-rikes Ärkebiskop Nathan Söderbloms tal från Uppsala till utlandssvenskarna,

Rektor Gideon Danells tal om Estlandssvenskarna och svenska predikningar från Johanneskyrkan i Helsingfors, Stockholm, och Haga kyrkan i Göteborg. Här fram bäres ett hjärtevarmt tack till Riksföreningen, bolaget Baltic och Professor G. von Wendt, som först kom med förslaget om en radioapparat ut till dessa havets söner. H. K.

Odensholm.

*Om kalkstenslager är befäst
vår lilla ö och har som bäst
att trotsa vågors brus.
Med branta stränder, kalkstenshöll,
från tidig morgon till sen kväll
uthärdar stormars brus.*

*Här även sjömannens tillit
som uti färger svart och vit
ett ståtligt fyrton står.
Förbjuder undergång och död,
i medgång vit, i motgång röd,
om natten lysa får.*

*När dimman stiger från nordväst,
då alarmeras skall som värst
och det utav Siren.
att varna sjömän och befäl
att passa på så går det väl
i dimma som i solens sken.*

*Naturens högst även här,
som allting kan som allting gör.
har dansat en nödhamn.
Den skyddar mest för nord och väst,
där vintra skutor nu som bäst,
av dessa en "Odam".*

*Men utom nödhamn, kalkstenshöll,
ön äger även ett kapell
med gravgård just intill.
Där vilka gamla släkters led,
det kors och gravvård ge besked
av idiot och snill?*

*Från luften sett, man tanken sagt
— naturligt av naturens makt:
"Som svallväg liknar ön."
Här kalkstensgrus och snäckkors skal
sjön vaskat hop i årtal
och ställt dem uti kön.*

*Vår magra jord med sten och grus
av trä och kalksten våra hus
vi älska och värdera.
Och leva för att dö den lär
att hålla Gud och nästan kär.
Säg, vill du något mera?*

Odensholm, januari 1928.
H. K.

Regeringen. Under den närmast gångna tiden har det känts åska av regeringskris i luften. De regeringens stödpartierna ha sinsemellan råkat i gräl. Tvis-tigheterna fingo sin början under behandlingen av jordbruksministeriets budget, då det blev fråga om ordnandet av rådgivning i lantbruksekonomiska frågor. Med råd i dylika frågor ha hittills pri-

vattföreningar bistått jordbrukarna, näml. jordbrukarnas centralförening, bestående av medlemmar av agrarpartiet, och lantbruksförbundet med sammansättning av olika partier. Nämnda organisationer erhålla understöd av staten. För undvikande att sådana föreningar icke måtte göra propaganda för resp. partiets bästa, ville man ändra rådgivningsfrågan genom att anställa distriktsagronomer. Jordbrukspartiet, som naturligtvis icke ville, att centralföreningen skulle gå miste om understöd, fann anordningen om distriktsagronomer icke vara ändamålsenlig och satte sig till motvärn. Härav blev det tvistefråga, som kunde ge upphov till regeringskris.

Emellertid har Riksdagen sammankallat koalitionspartiernas representanter till rådplägning, och, som man hoppas, torde krisen kunna undvikas.

Statsbudgeten för 1928/29 antogs på lördagen den 10 ds av budgetskottet och har redan tagits till behandling av riksdagen. Den balanserar på 80¹/₄ miljoner kronor. Inkomsterna äro 2 miljoner mindre, men denna brist hoppas man kunna täcka med det gångna årets behållning.

Frågan angående lämnande av tändsticksmonopol åt den svenska trusten har livligt diskuterats i pressen. Enligt de första uppgifterna trodde man, att fördraget skulle bli synnerigen fördelaktigt för Estland, då staten genom det ingångna förbundet skulle erhålla stora inkomster. Tändsticksladans pris kommer dock därigenom att höjas till 3 cent. På 28 år — på så lång tid kommer den svenska trusten att ha ensamrätt — blir också det en vacker förtjänst för trusten. Det av finansminister Teetsov och handelsminister Holberg i Stockholm undertecknade tillfälliga fördraget bör under loppet av två månader stadfästas av riksdagen. Möjligen blir det vass kritik. —

Färjförbindelse Sverige — Balticum. Snart öppnas färjtrafik mellan Nynäshamn i svenska skärgården samt Reval och Libau. Det gäller främst att förmedla livsmedelsimport från Ryssland och Östersjöländerna, och kommer sålunda i hög grad att främja trafikförbindelserna mellan Skandinavien och Östersjöländerna.

Moskva har avkunnat 4 dödsdomar. Moskva, 8 mars. (Tass.)

Rådssryslands högsta domstol har utan tillämpning av benådning dömt till döden Menstjikov, Vartianien, Majjorev och Timofejev, anklagade för att ha anlagt eldsvådan i Dubrovo pappersbruk i guvernementet Petersburg. Skadorna genom eldsvådan stego till över en miljon rubel.

Under rättegången konstaterades, att Menstjikov haft förbindelse med den finländska skyddsskårsorganisationen(!).

Engelsk dam startar för Atlantflygning. Daily Express meddelar, att en dotter till den kände redaren lord Inchcape Elsie Mackay i hemlighet förberett en flygfärd över Atlanten från öster till väster. Hon har för avsikt att starta nu i mars.

Kurir på hydroplan från Europa till Sydamerika. En kurir från Europa till Sydamerika har med ett hydroplan anlänt till Porto Praya på Cap Verdeöarna natten till onsdagen. Kuriren embarkerade omedelbart på en avisobåtare, som inlöpte kl. 2 på morgonen med Pernambuco som destinationort. —

Modern form för internationella sammankomster.

För första gången i historien har i febr. i London och New York med den trådlösa telefonens hjälp hållits ett samfält möte av ingenjörer på elektricitetsområdet i England och Förenta staterna. De engelska mötesdeltagarna vossamlade i en möteslokal, där högtalare voro uppställda för att förstärka ljudet av rösterna från andra sidan Atlanten. I New York bevisades sammankomsten av över 1,000 amerikanska ingenjörer. Efter det hälsningar utbytts uppmanande ordföranden vid det amerikanska mötet den engelska ordföranden mr. Page att presidera vid det samfällda mötet. Förhandlingarna vidtogo härpå och å ömse sidor kunde man utan svårighet uppfatta uttalandena. Till slut antogs en resolution, vari uttrycktes tillfredställelse över att man genom elektrisk överföring av det talade ordet kunnat föra tvenne nationella organisationer tillsammans till denna nya form av internationella sammankomster, vilken komme att bli av stor betydelse för förbindelserna och samförståndet mellan nationerna.

BLANDAT.**Giltig orsak.**

I en skola på landet examine-
rade inspektorn en gång en klass
av småpojkar, och för att fram-
hålla skillnaden mellan deras be-
hov av kläder och djurens, frå-
gade han:

"Kan ni taga av er edra varma
ytterrockar?"

"Ja!" ropade barnen i korus.

"Kan björnen taga av sig sin
varma päls?"

"Nej! ropades på samma sätt.

"Varför det?"

Ett ögonblick blev det alldeles
tyst i klassen, men så sträcktes

en liten hand upp, till tecken att
dess ägare kunde svara.

"Nå, min gosse, säg oss, var-
för björnen inte kan taga av sin
varma päls!"

"Därför att ingen annan än Gud
vet, var knapparna sitter!" ljöd
svaret.

FALU SKOGS- & SÅGVERKSSKOLA

Falun, Sverige.

FACKSKOLA FÖR SKOGS- & SÅGVERKSMÄN

Sommarkurser och vinterkurser. Fackutbildade lärare. Begär när-
mare upplysningar. **Rektor.**

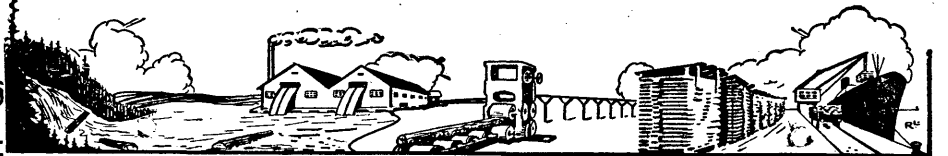

Birkas vännernas

vinterfest

avhålls den 18 mars kl. 11 f. m.

Alla välkomna.

Svedala

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks
och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stlgjutgods.

Aktiebolaget

Åbjörn Anderson

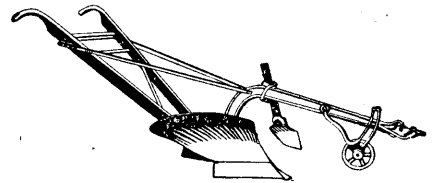
Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 62, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 Telef. 1536

REVAL

Svenskar i Balticum
köp vid behov
LANTBRUKS-REDSKAP
från
NORRAHAMMARS BRUK
Norrahammar, Sverige.
Representanter: A.G. OSTA, Reval,
Ökonomische Gesellschaft
Lettischer Landwirte, Riga.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ

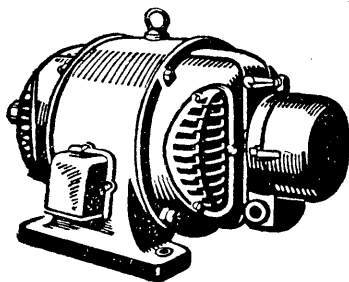
Avdelningskontor över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000

Telegrafadress: Kreditbolaget

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A **STOCKHOLM** Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

ASEA-MOTORER

TRANSFORMATORER OCH
APPARATER FÖRSÄLJAS
av

Ei. Büro LINKE & MARTINSON
Kinga tån. 10, Reval.

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med

GYTTORPS
JAKTPATRONER.

TILLVERKÄRE:

NITROGLYCERIN AKTIEBOL.

Stockholm 16

MERIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR
med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnettändning

AKTIEBOLAGET
FREDR. WAGNER
STOCKHOLM
VASAG. 48.